

Ekonomia społeczna **NOWES** w praktyce

GAZETA
BEZPŁATNA

Numer 1/2023
KWIECIEŃ 2023

realizowana w ramach Regionalnego
Programu Operacyjnego
Województwa Pomorskiego na lata
2014—2020, Oś Priorytetowa 6.
Integracja, Działania 6.3 Ekonomia
społeczna, Poddziałanie 6.3.2
Podmioty ekonomii społecznej

Z wiosennym rozpędem wystartowała ostatnia edycja Szkoły Menedżera Ekonomii Społecznej.

SMES na finiszu

strona 3

W dniach 6-7 marca przedstawiciele Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej wzięli udział w wizycie studyjnej w ramach Projektu „Podnoszenie kompetencji kadr OWES w Makroregionie IV”.

Z wizytą studyjną w Wielkopolsce

strona 6

Kierunki działań oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie były głównym tematem Pomorskiego Forum OWES 2023.

Za nami Pomorskie Forum OWES 2023

strona 3

Kociewie - region Pomorza Gdańskiego, malownicza kraina rzek, jezior i lasów, a w nim miejscowość Kopytkowo, w której prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich Kopytkowo.

Gotowanie wielką pasją

strona 8

O tym, dlaczego ekonomia społeczna to dobre rozwiązanie, jak podchodzić do wyzwań związanych z tym sektorem i wyciągać wnioski na przyszłość rozmawiamy z Przemysławem Piechockim. Przedsiębiorca społeczny, prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu, członek Forum Dialogu stanowiącego przestrzeń współpracy PEFRON z organizacjami pozarządowymi w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, dzieli się z nami swoimi doświadczeniami.

strona 4-5

Niech świąteczny czas wprowadzi do Państwa życia spokój, harmonię i radość, a w Państwa domu niech zagości prawdziwie rodzinna atmosfera pełna ciepła i miłości.

Zdrowych, pogodnych świąt Wielkanocnych

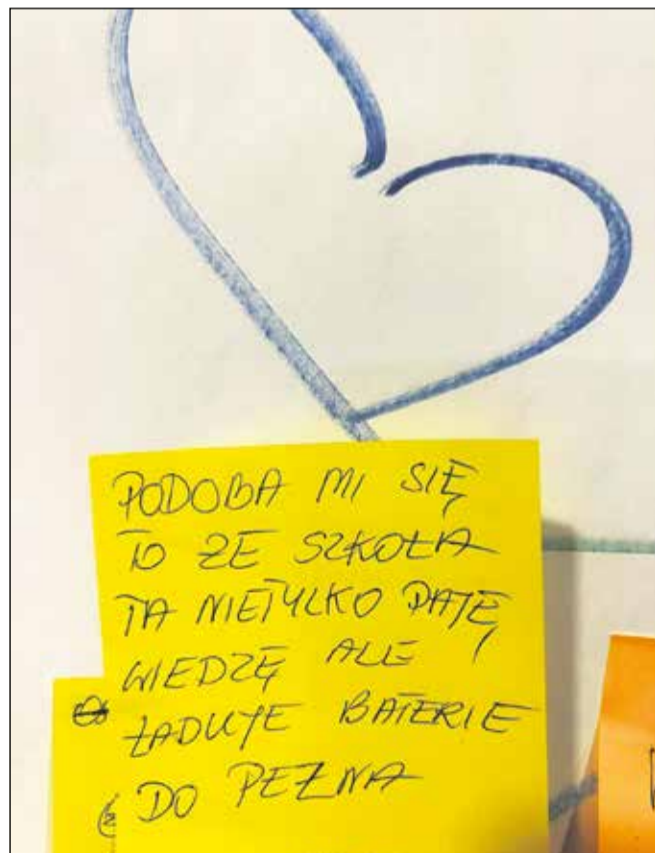
życzy

Zespół Nadwiślańskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu

SMES na finiszu

Z wiosennym rozpędem wystartowała ostatnia edycja Szkoły Menedżera Ekonomii Społecznej.

SMES to cykl szkoleń w łącznej liczbie 120 godzin. Oferta jest skierowana do liderów grup inicjatywnych, stowarzyszeń i fundacji. Uczestnicy szkolą się w zakresie: integracji i komunikacji, zarządzania zespołem, aspektów prawnych, zakładania podmiotów ekonomii społecznej, księgowo-podatkowych aspektów Ekonomii Spo-

łecznej. Podczas spotkań omawiane jest także finansowanie PES/PS, pozyskiwanie źródeł finansowania działalności wraz ze wsparciem w przygotowaniu wniosków, planowanie finansowe. Ważnym punktem szkolenia jest też sprzedaż i marketing w PS/PES.

Ponadto mowa jest o autoprezentacji, zarządzaniu pracownikami, konfliktem w PES oraz negocjacjami z instytucjami finansującymi.

Trenerami SMES są: Iga Kopeć, Natalia Siuda-Piotrkowska, Tomasz Smorgowicz oraz Magdalena Ciesielska. Sześć weekendowych zjazdów odbywa się w Gościńcu nad Wisłą w Knybawie.

Posłuchaj ciekawego podcastu z koordynatorką NOWES!

Małgorzata Świąćka - Bohaterką Codziennosci z Kończewic.

Na co dzień prezeska Stowarzyszenia Perspektywa, koordynatorka Nadwiślańskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu, liderka, matka i córka. W podcaście zrealizowanym we współpracy z Audionią przez studentki i studenta Uniwersytetu Łódzkiego na fali, opowiada o swojej codzienności, wyzwaniach i wsparciu. Mówi o tym, w jaki sposób pomaga zapobiegać wykluczeniu społecznemu. Animatorka społeczna z zamiłowaniem.

Pracownica socjalna. Trenerka kompetencji miękkich, uczy też wiedzy z zakresu ekonomii społecznej i doradztwa biznesowego. Ukończyła UMK, studiowała na UG, skończyła rewalidację osób upośledzonych umysłowo. Zawsze ukierunkowana na pedagogikę społeczną.

Zapraszamy do wysłuchania rozmowy. Podcast rozpoczyna serię wywiadów z Bohaterkami Codziennosci.

Gdzie znajdziesz wywiad z Małgorzatą Świąćką?

<https://bohaterkicodziennosci.org.pl/.../malgorzata-swiecka/>

Źródło: Bohaterki Codziennosci

Owocne warsztaty dla młodzieży

Od kilku tygodni Nadwiślański Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu wspólnie z UP Foundation Fundacja Inicjowania Rozwoju realizuje warsztaty o ekonomii społecznej.

Bezpłatne zajęcia odbywają się w szkołach średnich. Warsztaty trwają dziesięć godzin, a ich celem jest podniesienie wiedzy i umiejętności młodzieży szkolnej w zakresie funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Eksperti NOWES odwiedzili ostatnio m.in. Zespół Szkół Zawodowych im. mjr Henryka Dobrzańskiego „HUBALA”, Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida w Dzierzgoniu oraz ZS nr 2 w Kwidzynie.

Podczas spotkań młodzież ma okazję poznać pojęcie i charakterystykę przedsiębiorczości społecznej, posłuchać o modelu biznesowym i biznesplanie przedsiębiorstwa społecznego. To także dobra okazja, by porozmawiać na temat pomysłów na własne przedsiębiorstwo społeczne, od czego zacząć by je stworzyć. Poruszane są także takie tematy jak: możliwości rozwoju pomysłu, czyli finansowanie działań i współpraca oraz jak promować swój pomysł, jak o nim opowiadać.

Warsztaty zakończone będą konkursem z nagrodami.

Zawalcz o rozwój

Trwa nabór wniosków w konkursie na mikrogranty na rozwój młodych organizacji. Czas na zgłoszenia mija 8 maja 2023 roku, o godz. 12.00 czasu polskiego.

Mikrogranty to środki finansowe dla mniej doświadczonych organizacji, które zostaną przeznaczone na realizację bieżących działań związanych z budowaniem zespołu i organizacją pracy, rozpoznawalnością i współpracą w środowisku lokalnym. Celem konkursu jest zapewnienie optymalnych warunków do rozwoju i prawidłowego funkcjonowania organizacjom, które dopiero rozpoczynają swoją działalność, bądź takim, które nie zdołały jeszcze ustalić wewnętrznych zasad i procedur, wypracować kultury pracy czy sposobów skutecznego dotarcia do swoich odbiorców.

Kwota przeznaczona na granty w tym konkursie wynosi 360 000 EUR z Funduszy Norweskich. W konkursie można składać wnioski na jeden typ grantów na rozwój organizacji:

- minimalna kwota grantu: 10 000 EUR,
- maksymalna kwota grantu: 12 000 EUR,
- czas realizacji: od 6 do 8 miesięcy,
- wkład własny: nieobowiązkowy,
- dla organizacji zarejestrowanych nie wcześniej niż 28 lutego 2020 roku i nie później niż 28 lutego 2023 (dzień przed ogłoszeniem konkursu) oraz prowadzących działalność statutową wpisującą się w co najmniej jeden z czterech obszarów wsparcia Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Regionalny (Ochrona praw człowieka, Działanie na rzecz różno-

rodności społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu, Budowanie kultury demokratycznej i zaangażowania obywatelskiego na poziomie lokalnym oraz Wsparcie rozwoju sektora społecznego), dla organizacji, które nie otrzymały wcześniej żadnego grantu w konkursach organizowanych w ramach Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Regionalny ani Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy.

Każdy wniosek musi zawierać cztery obowiązkowe działania, tj.

- działanie wpisujące się w plany zarządzania i rozwoju zasobów organizacji,
- działanie wpisujące się w plany budowania wizerunku i komunikacji organizacji,
- dwa działania skierowane do odbiorców i odbiorców zewnętrznych wpisujące się w co najmniej jeden obszar wsparcia Programu.

Wnioski można składać wyłącznie w Elektronicznym systemie naboru wniosków i zarządzania projektami, zwanym dalej Generatorem, dostępnym na stronie: <https://generator.aktywniobywatele-regionalny.org.pl/>.

Termin ogłoszenia wyników:

- oceny formalnej wniosków: do 19 maja 2023 roku,
- oceny merytorycznej wniosków: do 20 lipca 2023 roku.

Obszary wsparcia w konkursie na mikrogranty na rozwój młodych organizacji
Wszystkie inicjatywy finansowane z mi-

krograntów na rozwój młodych organizacji powinny przyczynić się do osiągnięcia rezultatów w obszarze 4. Wsparcie rozwoju sektora społecznego.

Działania realizowane w ramach tego obszaru mają przyczynić się do tego, by organizacje potrafiły:

- jasno określić swoją misję (co i jak chcą zmienić poprzez swoje działania, co je odróżnia od innych) odpowiadającą na zdiagnozowane potrzeby określonych grup odbiorczyń/odbiorców, plany rozwojowe samorządu terytorialnego czy danego sektora (np. pomocy społecznej, edukacji itp.);
- realizować misję w elastyczny, dostosowany do zmieniających się warunków sposób, wynikający ze stałej refleksji nad długofalowymi celami, wykraczającymi poza horyzont poszczególnych projektów;
- dywersyfikować swoje budżety, zmniejszając, na ile to możliwe, swoje uzależnienie od jednego źródła finansowania/grantodawcy; korzystać w większym stopniu np. ze środków przekazywanych przez obywatelki i obywateli tak, by zapewnić organizacji zasoby pozwalające na stabilne działanie i niezależność w formułowaniu celów i metod ich realizacji;
- wdrażać skuteczne strategie fundraisingowe - zwiększać niezależność finansową organizacji poprzez prowadzenie działalności gospodarczej, działalność odpłatną pożytku publicznego oraz tworzenie spółek z o.o. non profit;
- polepszać zarządzanie, skutecznie wykorzystując narzędzia cyfrowe do reali-

zacji projektów, współpracy w zespole oraz komunikacji z odbiorczyniami/odbiorcami;

- doskonalić partnerstwa i sieci współpracy z innymi organizacjami i grupami nieformalnymi, a także instytucjami publicznymi i firmami;
  - oferować pracowni(cz)kom i wolontariusz(k)om stabilne, atrakcyjne warunki pracy oraz możliwość stałego podnoszenia kompetencji; zwiększać ich motywację do angażowania się w realizację misji organizacji poprzez wpływ na kierunki jej rozwoju;
  - dbać o swoją przejrzystość; zwiększać skuteczność działań ułatwiających innym zrozumienie korzyści wynikających z działań organizacji oraz ich roli w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego;
  - prowadzić skuteczną komunikację umożliwiającą przekazywanie informacji o swoich działaniach, dotarcie do wybranych grup odbiorczyń/odbiorców i skuteczne odpowiadanie na ich potrzeby.
- Źródło: <https://aktywniobywatele-regionalny.org.pl/>

Za nami Pomorskie Forum OWES 2023

Kierunki działań oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie były głównym tematem Pomorskiego Forum OWES 2023. Wydarzenie odbyło się w dniach 30-31 stycznia w Arche Dwór Uphagena Gdańsk.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej UMWP, Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego UMWP, Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii

Społecznej oraz Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej ze wszystkich czterech subregionów: metropolitalnego (dobrarobota.org), południowego (Stowarzyszenie "Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"), nadwiślańskiego (Nadwiślański Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu) i słupskiego (Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie słupskim).

Małgorzata Święcka, która reprezentowała Nadwiślański Ośrodek Wsparcia

Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu mówiła podczas spotkania o przykładach współpracy między subregionami. Podczas forum omówiono też m.in. wyniki badania pt. „Ewaluacja funkcjonowania Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie pomorskim - 2022 r.”, zaprezentowano również działania OWES na Pomorzu. Zebrani uczestniczyli w dyskusji na temat Regionalnego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej - Pomorska Ekonomia

Społeczna 2030, omówiono także działania planowane w ramach projektu koordynacyjnego (FERS).

Forum zorganizowano w ramach projektu pozakonkursowego ROPS: „Pomorski system przedsiębiorczości społecznej: koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie pomorskim na lata 2019-2022”. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

FOT. FB Pomorska Ekonomia Społeczna

Dobry kierunek ekonomii społecznej

Jak teraz w Wielkopolsce, w dobie planów na energetyczną odbudowę do 2030 roku, wygląda ekonomia społeczna?

- Jesteśmy aktualnie w takiej sytuacji, że w samej Wielkopolsce mamy dość mocno rozwiniętą ekonomię społeczną. W prawie każdej gminie funkcjonuje spółdzielnia socjalna. Działamy w kilku obszarach. Zaczynając od usług społecznych, poprzez usługi żywieniowe, zagospodarowanie terenów zielonych, po usługi komunalne. Jest tego bardzo dużo. Jako region byliśmy odpowiedzialni za blisko 12 czy 14% zapotrzebowania energetycznego, który był generowany z węgla brunatnego. Aktualnie jest tak, że jesteśmy jednym z sześciu regionów w Polsce, które wchodzi w formułę sprawiedliwej transformacji. I dlatego jako ekonomia społeczna nie chcemy być z tyłu. Chcemy działać w tym obszarze. Województwo wielkopolskie w ramach działań strategicznych uznało, że do 2030 r. rezygnuje się z wykorzystania węgla, a do 2040 będziemy regionem neutralnym klimatycznie, czyli takim, w którym wyrównamy, osiągniemy bilans ujemny emisji CO₂. Oznacza to, że to co oddamy do atmosfery to odzyskamy. Widzimy tutaj ogromną szansę dla przedsiębiorstw społecznych, bo tak jak się u nas mówi, jest to problem, ale każdy problem to tak faktycznie szansa w przebraniu. Stąd dzisiaj pytanie: nie czy za tym pójdziemy, tylko jak? Jak będziemy chcieli te rzeczy realizować, jak będziemy widzieć ekonomię społeczną? Mamy kilkadziesiąt różnych planów, jak chcemy to osiągnąć. Przedsiębiorstwa społeczne chcą się rozwijać, realizują formułę obiegu zamkniętego, realizują sprawy środowiskowe i stopniowo przygotowujemy się do tych wyzwań, które są przed nami. Złożyliśmy kilkadziesiąt fiszek jako ekonomia społeczna do prac nad sprawiedliwą transformacją. Zostały one dość pozytywnie ocenione. Pracujemy bezpośrednio także ze związkami zawodowymi osób, które obecnie są zatrudnione w spółkach energetycznych i spółkach obsługowych czy serwisowych energetyki. Przedstawiliśmy tam formułę ekonomii społecznej. Została ona dobrze przyjęta. Liczymy na to, że w całej tej formule sprawiedliwej transformacji grupa osób, która wcześniej pracowała dla sektora paliwowo-energetycznego znajdzie swoje miejsce, a także możliwości dalszego rozwoju zawodowego w sektorze ekonomii społecznej.

Na jakim etapie jest strategia transformacji energetycznej?

- Wszystko to, o czym mówimy to jest przygotowanie planów strategii i działań, które chcemy realizować z udziałem ekonomii społecznej. I od początku, jako cały sektor organizacji pozarządowych w tych

przygotowaniach uczestniczymy. Uczestniczy też sektor MŚP, duży biznes i sektor samorządowy. Zostały wypracowane pewne plany, które chcemy osiągnąć. Jedną umowę już mamy i na pewno takie rzeczy będziemy robić. Jesteśmy wymienieni jako ośrodek wsparcia ekonomii społecznej. Liczymy także, że ten ośrodek rozszerzy swoją działalność o osoby odchodzące z sektora paliwowo-energetycznego, czyli, że będziemy w tym projekcie pracownikami, społecznymi. Widzimy, że mamy tu swoją rolę, czyli takiego brokera, który buduje przyjazne środowisko do powstawania przedsiębiorstw społecznych pomiędzy różnymi instytucjami. Różnymi aktorami życia. Dlaczego? Ten model spełnił się bardzo dobrze, jeśli chodzi o osoby w trudnej sytuacji. Myślę, że spełni się też bardzo dobrze, jeśli chodzi o osoby, które dzisiaj kończą swoją historię i doświadczenie w sektorze energetycznym i będą szukać pomysłu na siebie. Generalnie jest tak, że pracujemy, uczestniczymy w spotkaniach i to jest nasza rola. Jesteśmy także partnerem takiej dużej inicjatywy. Jest to projekt społeczny, który ma pomóc w osiągnięciu strategii klimatycznej 2040, ale ma się zajmować głównie tą częścią społeczną i gospodarczą. My tam jesteśmy odpowiedzialni za to, żeby pomóc wszystkim instytucjom publicznym regionu we wdrażaniu społecznie odpowiedzialnych zamówień oraz zamówień zielonych i zrównoważonych. Uważamy, że zamówienia publiczne to 15% PKB regionu i jeżeli uda się to dobrze stworzyć, to pewne wartości społeczne, zielone, zrównoważone będziemy w stanie przenosić na wszystkich aktorów życia gospodarczego w regionie Wielkopolski Wschodniej. Podpisaliśmy

O tym, dlaczego ekonomia społeczna to dobre rozwiązanie, jak podchodzić do wyzwań związanych z tym sektorem i wyciągać wnioski na przyszłość rozmawiamy z Przemysławem Piechockim. Przedsiębiorca społeczny, prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Spółdzielni Socjalnych w Poznaniu, członek Forum Dialogu stanowiącego przestrzeń współpracy PEFRON z organizacjami pozarządowymi w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, dzieli się z nami swoimi doświadczeniami.

umowę, teraz zaczyna się etap jej wdrażania w obszarze.

Jakie są dobre przykłady ekonomii społecznej za granicą? Ma Pan doświadczenie we współpracy międzynarodowej...

- Nasze doświadczenia europejskie są związane z sieciowaniem członkostwa w różnych europejskich instytucjach. Każdy kraj ma trochę inne podejście i uważam, że nasze podejście w Polsce nie jest najgorsze. Nasz budowany mozolnie od wielu lat system wsparcia ekonomii społecznej w wielu obszarach zdaje egzamin, ale wymaga zaangażowania wszystkich partnerów. Partnerów społecznych i gospodarczych. Natomiast jeśli chodzi o Unię Europejską, inaczej do tego podchodzą kraje południowe. Inaczej do tego podchodzą kraje Europy Centralnej. Wielka Brytania jest w ogóle inna. Moim zdaniem my jako Polska najbliższe jesteśmy rozwiązaniom francuskich, włoskich, hiszpańskich, gdzie dość mocno postawiliśmy na spółdzielczość społeczną czy spółdzielczość socjalną, gdzie jest ona bardzo zakorzeniona lokalnie. Jest odpowiedź na społeczne oczekiwania i wynika z samoorganizacji jej mieszkańców. Bardzo fajnie to funkcjonuje w praktyce. Włosi mają wyrok Trybunału Konstytucyjnego. Francuzi mają teraz filozofię wspólnej administracji. To się nazywa Old Administration i istota polega na tym, że w aktualnej sytuacji w trosce o mieszkańców, w trosce o najbardziej potrzebne cele społeczne samorząd może do tych działań bezprzetargowo wybierać przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie socjalne bądź organizacje pozarządowe. Bo one są przedstawicielami

społeczeństwa obywatelskiego, lokalnej społeczności i w aktualnej sytuacji zdecydowanie bardziej ważna jest solidarność, zamiast konkurencyjności. Natomiast, żeby trochę więcej powiedzieć o tych doświadczeniach europejskich, to musielibyśmy naprawdę porozmawiać o każdym kraju indywidualnie.

W 2021 roku Komisja Europejska przyjęła plan dla ekonomii społecznej, w którym szanują się doświadczenia każdego kraju, wspiera się każdy kraj członkowski do rozszerzania działań sektora ekonomii społecznej. Pielęgnowane są te rzeczy wspólne dla sektora w całej Europie i docenia się podejście każdego kraju indywidualnie. Plan ma też wspierać kraje do tworzenia regulacji związanych z ekonomią społeczną. Polska dopiero przyjęła ustawę o ekonomii społecznej jako jeden z ostatnich krajów. Jest wiele takich inicjatyw. Inicjatyw już indywidualnych krajów europejskich. Chciałbym zwrócić uwagę na przykład na porozumienie luksemburskie, w którym zaczęto od krajów południowych, teraz przystąpiło do nich już większość krajów Unii Europejskiej, w której uznaje się ekonomię społeczną jako jeden z fundamentów rozwoju gospodarki Europejskiej, ale także uznaje się ekonomię społeczną jako jedną z form odporności i działań antykryzysowych w społecznościach lokalnych. I ja myślę, że na to można bardzo zwrócić uwagę. Polska ma do tego przystąpić. Planowane jest spotkanie w Bolonii, gdzie na nowo zostanie podpisane porozumienie luksemburskie, który ma się teraz nazywać porozumieniem bolońskim. Ze względu na zawirowania, jakie były we Włoszech i zmianę rządu włoskiego, jeszcze do tego nie doszło. To tylko kwestia czasu. Nasza ekonomia społeczna to dobrze stworzony system, który wymaga pielęgnacji i odniesienia w prawie. Moim zdaniem jest w niej wiele pozytywnych aspektów.

My mocno zwracamy uwagę na nacisk w tym obszarze. Po pierwsze są to usługi społeczne i wszystkie rzeczy związane z deinstytucjonalizacją. I tutaj chcemy być bardzo silni i mocno zwracać uwagę, że usługi społeczne realizowane w środowisku lokalnym, mogą być w wielu obszarach dużo bardziej efektywne i na pewno skierowane do osób potrzebujących. Realizowaliśmy przez ostatnie cztery lata w blisko 50 środowiskach usługi rehabilitacyjne, opiekuńcze, kosmetyczne, realizowane przez przedsiębiorstwa społeczne, takie których ludzie potrzebują.

Obecnie są tworzone strategie lokalnych grup działania. Pracujemy nad tym, żeby zawierały one sektor ekonomii społecznej. Aby potem organizacje mogły wykonywać

te usługi na poziomie lokalnym. Dostosujemy także nasze działania ośrodka w tym obszarze. Jeśli w ramach Lokalnych Grup Działania będą zapewnione usługi społeczne, a w danym środowisku lokalnym nie będzie jeszcze przedsiębiorstwa społecznego bądź podmiotu, który jest w stanie te usługi wykonać, to my w ramach ośrodka wsparcia ekonomii społecznej będziemy podejmować się pracy nad stworzeniem takiego przedsiębiorstwa. Chodzi nam o zbudowanie dialogu z gminą nad poszukiwaniem rozwiązań i finansowań dla tego typu działań. Tak, by wspólnie z gminami te usługi dostarczać do ich mieszkańców. W wielu przypadkach udało nam się to zrobić. Zobaczymy, jak będzie w nowej perspektywie. Liczymy bardzo mocno na lokalne grupy działania, na fundusze europejskie i inne finansowania z budżetu naszego kraju. Główny Urząd Statystyczny częściej nas danymi wskazującymi na starzenie się społeczeństwa, co skutkuje zapotrzebowaniem na usługi powiązane, a kierunek polityczny nakłada zastosowanie form deinstytucjonalnych. Grzechem zaniedbania byłoby nie zaangażować w to ekonomii społecznej.

Rola ośrodka ekonomii społecznej jest zadbanie o to, by wykonawcą usług lokalnych były właśnie lokalne przedsiębiorstwa społeczne?

- Dokładnie. Warto pamiętać, że te ośrodki znają potrzeby lokalne, one będą też znały odbiorców tych usług. Ta zależność powoduje, że wspierają ich w miarę potrzeb i możliwości.

Usługi komunalne, które realizowane są przez samorząd zgodnie z ustawą o samorządzie lokalnym to jedno z blisko 60 zadań, które samorządy lokalne muszą dostarczyć do swoich mieszkańców. Dlaczego mają to robić na wolnym rynku? Dlaczego mają to robić tylko przez swoje spółki zależne? Skoro mogą to zrobić poprzez stworzone do tego celu przedsiębiorstwa społeczne, które zapewnią lokalne miejsca pracy dla mieszkańców. Obszar tych usług jest ogromny. Świetnie się sprawdzają spółdzielnie socjalne, które zajmują się utrzymaniem czystości i porządku w gminach, odbieraniem odpadów z mieszkań komunalnych, domów i gospodarstw prywatnych. Uważam, że na taką spółdzielnię socjalną jest miejsce w każdej gminie w Polsce. Spółdzielnię, która zajmuje się rzeczami związanymi z utrzymaniem terenów zielonych, dostarczaniem obiadów do szkół, osobom w trudnej sytuacji, firm, utrzymaniem dróg gminnych, powiatowych, remontami infrastruktury gminnej, budową mieszkań. To są ogromne inwestycje i ogromny strumień środków, który może być wykorzystany legalnie z zastosowaniem klauzul społecznych w przetargach i zamówieniach przedsiębiorstw społecznych. To ono potem wydają te pieniądze lokalnie. Każda złotówka zainwestowana lokalnie jest w stanie

odzyskać 75 groszy, bo ten pieniądź cały czas cyrkuluje w środowisku lokalnym. Uważam, że jest to strategia win-win (wygrana-wygrana) i wymaga tylko trochę więcej zaangażowania, aktywności. Tworząc własną lokalną spółdzielnię socjalną, bierzemy trochę więcej odpowiedzialności niż ogłaszając przetarg wybrania wykonawcy i co najwyżej sprawdzanie czy on to wszystko wykona.

W Wielkopolsce Wschodniej związki zawodowe się do tego przekonały, bo okazało się, że stereotypowo podchodzono do tematu ekonomii społecznej. Istniało przekonanie, że do podmiotów ES są kierowane tylko osoby w trudnej sytuacji. Okazało się jednak, że kluczowe dla ich życia prywatnego usługi jak gastronomia, jak tereny zielone, wykonywane są przez przedsiębiorstwa społeczne. Mając takie przykłady jest nam dużo łatwiej mobilizować następne społeczności lokalne i przekonywać je do tego, żeby dalej to realizowali. Podam przykład: w gminach, gdzie jest spółdzielnia socjalna odbierająca odpady, tam mieszkańcy płaci około 25% mniej za tę usługę niż we wszystkich innych gminach z uwagi na niższe koszty prowadzenia spółdzielni. Mówimy o oszczędności na transporcie, kosztach energii, dofinansowaniach do wynagrodzeń, dodatkowo tworząc miejsca pracy lokalnie, uniezależniając się od pomocy społecznej i zasiłków.

Wspomina Pan o cyrkularnej gospodarce, która jest szansą dla ekonomii społecznej. Jak Pan widzi możliwości budowania kooperacji żywieniowej?

- Zwracam zawsze uwagę wszystkim naszym przedsiębiorcom społecznym, że nawet jeżeli dzisiaj uważacie, że to może się nie opłacać, to zacznie się opłacać już za chwilę. Zobaczymy plan Unii Europejskiej skupiony na założeniach zielonego ładu, założenia wszystkich europejskich funduszy. Jeśli chcemy korzystać i rozwijać się dalej będziemy musieli dostosować się do tych kierunków. Uważam, że jest to możliwe do zrobienia. Mamy tutaj bardzo dobrego part-

nera, którego możemy wam polecić, czeską spółkę Cyrk, która pomaga nam zamykać obiegi. Zaczynamy od gastronomii, ale jesteśmy przekonani, że finalnie zamkniemy obiegi we wszystkich branżach przedsiębiorstw społecznych i będziemy w stanie to wykazać. Dla PS-ów, poza walorem środowiskowym, będzie to także walor ekonomiczny, bo to i tak się opłaca. Szczególnie teraz przy aktualnych cenach paliw, paliw kopalnych czy cenach energetycznych.

A co z budowaniem partnerstw? Budować czy działać w pojedynkę?

- Partnerstwa muszą być bardzo mocno przemyślane. Trzeba się zastanowić, jakie każdy ma zadania i żeby one wzajemnie na siebie nie nachodziły. My akurat wypracowaliśmy taką formułę, że prowadzimy ośrodek ekonomii społecznej w pojedynkę, ale tak na dobrą sprawę my to realizujemy ze wszystkimi gminami i organizacjami w naszym regionie. Jeżeli gdzieś coś dobrze funkcjonuje, to my tego nie psujemy. Pomagamy w zakładaniu przedsiębiorstwa społecznego, żeby one spełniły oczekiwania i działało jako część dużego partnerstwa w każdym środowisku lokalnym. Generalnie wykorzystujemy do inspiracji partnerów ponadnarodowych.

W Wielkopolsce Wschodniej mamy za zadanie, zgodnie z podpisaną umową pomiędzy rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Unią Europejską, do 2028 zmienić strukturę energetyczną blisko 2,5 miliona budynków w Polsce. Przez pierwsze 4 lata powinniśmy osiągnąć 40%, a nie osiągnęliśmy nawet 10%. W samej Wielkopolsce Wschodniej jest to około 100000 budynków,

które wymaga takiej zmiany, a blisko 20000 z tych 100000 budynków to są gospodarstwa domowe, które wpisują się w kryteria tak zwanego ubóstwa energetycznego, czyli dochód rodzin z tych domów jest w większości przeznaczany na ogrzanie. My chcemy wykorzystać sytuację ekonomii społecznej i to, że mamy wykwalifikowanych pracowników pracujących w sektorze paliwowo energetycznym, którzy mają te kompetencje, żeby oni tworząc spółdzielnie socjalne byli w stanie wykonać te usługi. Zależy nam, by przez najbliższe 10 lat zrealizować ten cel, który jest jasno określony na poziomie kraju i na poziomie województwa. To jest cel, na który Unia Europejska daje pieniądze. To jest cel, który był wypracowany wspólnie ze Światowym Bankiem, który pomagał Komisji Europejskiej i naszemu rządowi w realizacji założeń. Uważam, że to też jest dla ekonomii społecznej dobry kierunek.

Temat szkolenia	Data i godzina	Miejsce
Model biznesowy i Biznesplan PES	15-16.04.2023r. godz. 9:00-17:00	Gościńiec nad Wisłą w Knybowie
Aspekty formalno-prawne zakładania PES	20.04.2023r. godz. 9:00-17:00	Stowarzyszenie PERSPEKTYWA Końcewice 51
Rozliczenie dotacji, sprawozdawczość i ewaluacja	26.04.2023r. godz. 9:00-17:00	Stowarzyszenie PERSPEKTYWA Końcewice 51
Jak efektywnie realizować cele biznesowe i prywatne	17-18.05.2023r. godz. 9:00-17:00	Gościńiec nad Wisłą w Knybowie
Socialmedia - reklama PES, w praktyce - wprowadzenie	23.05.2023r. godz. 9:00-17:00	Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne w Dzierżanowie
Reintegracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym a wypalenie zawodowe	14-15.06.2023r. godz. 9:00-17:00	Gościńiec nad Wisłą w Knybowie

Rozmawiali przy śniadaniu

Kadra Nadwiślańskiego Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu zorganizowała nietypowe spotkanie. 10 lutego zaprosiła gości na śniadanie biznesowe.

Zebranych przywitała koordynator projektu, Małgorzata Święcka, która również poprowadziła całe spotkanie. Śniadanie biznesowe miało na celu skojarzyć instytucje, podmioty czy osoby chętne do skorzystania

z dotacji z KPO w ramach Programu „Odporność oraz rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej”.

Wspólnie omówiono zasady konkursu, goście wymienili się pomysłami na realizację działań (w tym reintegracyjnych), wyjaśnili wątpliwości w dokonywaniu poszczególnych zapisów we wniosku, a także zainspirowali swoimi działaniami tych,

którzy podczas spotkania zdecydowali się na start w kolejnym konkursie.

- O to chodzi prosi Państwa, abyśmy sobie pomagali, inspirowali się nawzajem i razem robili dużo ciekawych, pożytecznych działań - podsumowała Małgorzata Święcka. Śniadaniowe przekąski przygotowały seniorki z KLUBU Senior+ w Dzierzgoniu.

Z wizytą studyjną w Wielkopolsce

W dniach 6-7 marca przedstawiciele Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej z województw: zachodniopomorskiego, pomorskiego oraz warmińsko-mazurskiego wzięli udział w wizycie studyjnej w ramach Projektu „Podnoszenie kompetencji kadr OWES w Makroregionie IV”.

Zebrani odwiedzili spółdzielnię socjalną w subregionie konińskim, które działają zgodnie z gospodarką o obiegu zamkniętym. Opiekunem grupy był Dawid Zbawicki - doradca kluczowy OWES, prawnik oraz doradca podatkowy.

Na początku przedstawicielom OWES zaprezentowano spółdzielnię socjalną Finezja, która z powodzeniem prowadzi Bistro & Caffè Finezja. Kolejnym punktem odwiedzin była Spółdzielnia socjalna Przystanek 21, która oferuje usługi gastronomiczno-cateringowe. W lokalu sprzedawane są dania typu fast food, sałatki i desery.

Większość produktów pozyskiwana jest od lokalnych rolników. - Niezwykle inspirujące było spotkanie w spółdzielni socjalnej „Razem dla Środowiska” z Prezesem Arturem Filipiakiem, który zaprezentował bieżące działania między innymi podmiotu realizującego zadania z zakresu gospodarki komunalnej. Imponujące zatrudnienie i zakupione maszyny to nie wszystko. Spółdzielnia ma w planach rozwój, w tym rozbudowę, zakup maszyn i wprowadzenie nowych technologii - wspomina wizytę Małgorzata Święcka, koordynator merytoryczny NOWES. Ostatnim punktem wizyty studyjnej była spółdzielnia

socjalna „Powróćisz Tu”, gdzie można smacznie i zdrowo zjeść, kupić lokalne produkty, a także wziąć udział w projektach edukacyjnych np. Dzika kuchnia, Rękodzieło inspirowane naturą, Zielarstwo, Kosmetyki naturalne, czy Ekosprzątanie.

Fot. spoldzielnie.org

Większe pieniądze dla kół gospodyń

Koła gospodyń wiejskich dostaną większą pomoc z budżetu. Jak dotąd dofinansowanie zależne jest od liczby członków, lecz w każdym przypadku wzrasta o 3 tys. zł - stanowi rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opublikowane w Dzienniku Ustaw.

Nowelizacja rozporządzenia w sprawie pomocy finansowej z budżetu państwa dla kół gospodyń wiejskich mówi, że pomoc finansowa udzielana będzie według określonych stawek, uzależnionych od liczby członków koła ustalonej na dzień złożenia wniosku (według danych wynikających z Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa).

I tak:

- w przypadku kół gospodyń liczących nie więcej niż 30 członków będzie to 8 tys. zł;
- koła liczące od 31 do 75 członków - 9 tys. zł;
- koła, do których należy ponad 75 członków - 10 tys. zł.

Z uzasadnienia do rozporządzenia na etapie projektu, wynika, że zmiana związana jest ze zwiększeniem kwoty pomocy dla kół gospodyń wiejskich, zapisanej w budżecie, z 70 mln zł w 2022 r. do 120 mln zł w 2023 r.

W rozporządzeniu znalazły się też zapisy, na mocy których koła gospodyń wiejskich będą musiały przed złożeniem wniosku o pomoc finansową wnioskować o nadanie numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Rozporządzenie weszło w życie 23 marca 2023 r.

Źródło: samorząd.pap.pl

Inspirują do działania

Kolejną organizacją pozarządową, którą przedstawiamy na łamach Gazety NOWES jest Fundacja Energii Społecznej i Dobrych Praktyk BATERIA.

Fundacja w jednym miejscu kumuluje energię społeczną, po to żeby po przetworzeniu dzielić się nią z innymi. Jej celem jest wspieranie ludzi w ich indywidualnym rozwoju, integracja społeczna oraz promowanie biznesu zlokalizowanego w powiecie kwidzińskim, a także włączanie go w działalność społeczną. - By tej energią było więcej, chcemy inspirować do działania, aktywizować społeczność, zachęcać biznes do finansowania ciekawych inicjatyw społecznych - wyjaśniają założycielki fundacji, Mażena Gimińska i Karolina Nowak.

Misją wspomagania indywidualnych osób w ich rozwoju, Fundacja realizuje poprzez prowadzenie warsztatów, rozwojowych spotkań, czy szkoleń z kompetencji miękkich. Integracja społeczna to przede wszystkim organizacja takich wydarzeń jak „AMATORSKA SCENA MŁODYCH TA-

LENTÓW”, „SERDECZNA PACZKA DLA SENIORA”, leśnych rajdów „Z RODZINKĄ NIE TYLKO NA ZDJĘCIU”. Najmłodszy projekt organizacji, to instalacja społecznej lodówki, dzięki której, Ci którzy wyprodukowali, czy kupili za dużo żywności, będą mogli podzielić się nią z innymi.

Sama Fundacja jest przedsiębiorstwem

społecznym finansującym działalność dobroczynną z prowadzonej działalności gospodarczej. Profil jej działania to przede wszystkim kompleksowa organizacja wydarzeń w plenerze: śluby, komunie, inne uroczystości rodzinne; wynajem eventowych namiotów oraz ich wyposażenia (krzesła, stoły, tanecznych parkietów), a także obsługa cateringowa. Ponadto Fundacja organizuje szkolenia miękkie z budowania pewności siebie, komunikacji w relacjach i biznesie, autoprezentacji, budowania zespołów, czy otwierania działalności gospodarczej. Dla tych, którzy chcą się wyróżnić na rynku, Fundacja oferuje możliwość tworzenia personalizowanych gadżetów reklamowych oraz upominków.

Nadwiślański Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu zaprasza na kolejne śniadanie biznesowe.

To spotkanie przeznaczone dla przedstawicieli gmin, ośrodków pomocy społecznej i ośrodków reintegracyjnych, zainteresowanych podmiotów z branży ekonomii społecznej. Mowa będzie o założeniach ustawowych Centrów Usług Społecznych. Śniadanie odbędzie się 21 kwietnia o 10:00 w Środowiskowym Domu Samopomocy w Osieku.

Zgłoszenia pod numerami telefonów: 697 258 212 lub 606 804 336.

BATERIA
FUNDACJA ENERGII SPOŁECZNEJ
I DOBRZYCH PRAKTYK

ORGANIZACJA PLENEROWYCH EVENTÓW:

- śluby
- komunie
- urodziny
- szkolenia

WYNAJEM:

- namiotów imprezowych
- oświetlenia
- krzeseł
- stołów
- parkietu tanecznego
- busa

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA WYDARZEŃ:

- catering
- obsługa muzyczna
- obsługa fotograficzna

KONTAKT: tel. 602 693 627, 669 512 005
www.fundacjabateria.pl, email fundacjabateria@op.pl
znajdziesz nas też na Facebooku

Usługi laserowego wycinania i wypalania w:

- drewnie
- sklejce drewnianej
- szkłe

PRODUKTY Z PLOTERA:

- gadżety reklamowe
- ozdoby ścienne
- prezenty okolicznościowe
- etykiety
- opakowania ozdobne
- tablice reklamowe
- personalizowane upominki
- podziękowania dla gości

KONTAKT: 602 693 627,
669 512 005

Gotowanie wielką pasją

Kociewie - region Pomorza Gdańskiego, malownicza kraina rzek, jezior i lasów. Po zachodniej stronie Wisły znajduje się Gmina Smętowo Graniczne, a w niej

miejsowość Kopytkowo, w której działa prężnie Koło Gospodyń Wiejskich Kopytkowo.

Członkiniami są gospodarne, wyjątkowe

kobiety, dla których gotowanie - przyrządzenie potraw wytrawnych i słodkich jest wielką pasją. - Święta Wielkanocne są dla nas szczególnie. Kiedyś nasi rodzice i dziadkowie przygotowywali potrawy wielkanocne, tak jak im przekazali przodkowie - kultywując tradycje przekazywane z pokolenia na pokolenie. Dzięki działalności naszego Koła dbamy o nie nadal. Przygotowujemy tradycyjnie palmy, malujemy jaja w regionalne wzory metodą naszych Babć, a koszyczek na święconkę zawiera ściśle określone produkty. Na naszych świątecznych stołach nie może zabraknąć również tradycyjnie przygotowanych potraw tj. żurku, ciast i babek - mówią członkinie KGW w Kopytkowie.

Jak podkreślają, kultywowanie tradycji jest bardzo ważne dla naszego społeczeństwa. Dlatego właśnie Koło Gospodyń Wiejskich w Kopytkowie podtrzymuje je i przekazuje młodemu pokoleniu poprzez swoje umiejętności kulinarne oraz tworzenie rękodzieła na warsztatach międzypokoleniowych. - Czujemy ogromną potrzebę kultywowania tradycji naszych przodków bo jest to nasz wspólny testament społeczeństwa - dodają panie. Stąd też przepisy na pyszne świąteczne potrawy: żurek, który podajemy na śniadanie ze święconym jajkiem pokrojonym na połówki i babka, która

jest to polskim tradycyjnym wielkanocnym pieczywem cukierniczym - nie może jej zabraknąć na naszych stołach.

Babka Wielkanocna z Kopytkowa

Przepis: 5 jaj, 1 szklanka cukru, 1,5 szklanki mąki pszennej tortowej, 0,5 szklanki mąki ziemniaczanej, 2 łyżeczki proszku do pieczenia, 1 cukier wanilinowy, sok z cytryny, 1 kostka margaryny Kasi. Wszystkie składniki połączyć. Piec w 180 stopniach około 45 min. Posypać pudrem cukrem. Smacznego!

Żurek z Kopytkowa

Podajemy go na śniadanie ze święconym jajkiem pokrojonym na połówki, smakuje wyjątkowo!

Wcześniej należy przygotować zakwas z żytniej mąki i wody w słoju.

W garnku zagotować około 2 litrów wody, dodać 2 laski kiełbaski białej, 1 laskę kiełbaski swojskiej, posiekaną cebulkę w kostkę oraz przyprawy liść laurowy, ziele angielskie, sól, pieprz i troszkę chrzanu. Po około 20 minutach wlać 500 ml zakwasu i mieszając gotować na wolnym ogniu 10 minut. Wlać żurek na talerz, dołożyć jajko ugotowane oraz białą kiełbaszkę. Smacznego!

KONTAKT

Regionalne Towarzystwo
Inwestycyjne S.A.

ul. Wojska Polskiego 3
82—440 Dzierżgoń

Tel. +48 (55) 276 25 70
Fax +48 (55) 276 25 79
biuro@nowes.pl

Zapraszamy od poniedziałku do
piątku w godzinach od 7:30 — 15:30

Stowarzyszenie Na Rzecz Oparcia
i Rozwoju PERSPEKTYWA

Kończewice 4, pok. 51
82—213 Miłoradz

Tel. 506 500 253
perspektywa.pomorskie@gmail.com

Zapraszamy od poniedziałku do
piątku w godzinach od 8:00 — 16:00

Stowarzyszenie Wspierania
Przedsiębiorczości w Malborku

ul. Wojska Polskiego 499
82—200 Malbork

Tel. +48 (55) 272 36 78
pkd@swp.malbork.pl

Zapraszamy od poniedziałku do
piątku w godzinach od 8:00 — 16:00